

**UCHWAŁA NR XXIV/203/2016
RADY GMINY CZERNICA**

z dnia 9 grudnia 2016r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernica na 2017 rok**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 446 ze zm.) oraz art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz.487 ze zm.) i art. 10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 224 ze zm.) Rada Gminy Czernica uchwała co następuje:

- §1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernica na 2017r. w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernica.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CZERNICA**
Lestek Kusiak

1. *Chrysothrix*
2. *Cladonia*
3. *Cladonia*

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE CZERNICA NA 2017 ROK

I. Wprowadzenie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalonego corocznie przez Radę Gminy.

Zadaniem Programu jest zapobieganie powstaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania problemów już istniejących. Alkoholizm i narkomania są chorobami społecznymi i jak każde inne choroby wymagają leczenia. Proces ten jest długotrwały, wymagający wiele wysiłku i wytrwałości nie tylko od osób uzależnionych, ale także od osób je otaczających i instytucji zajmujących się problematyką uzależnień i profilaktyką. Profilaktyka to formowanie rozwijających i wspierających zdolności do wszechstronnego, konstruktywnego rozwoju we wszystkich sferach życia, zapobiegające niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu ludzi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok określa sposób wykonania obowiązków gminy wynikających z zapisu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację wypracowanych strategii podejmowanych w latach poprzednich.

II. Podstawy prawne programu

Program jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2025 w Gminie Czernica i jest zgodny z przesłankami:

1. ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.),
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 224 ze zm.),
3. ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 1390),
4. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz.575 ze zm.),
5. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 930 ze zm.),
6. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernica na lata 2012-2020.

III. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Gminy Czernica

Zespół uzależnienia od alkoholu jest schorzeniem chronicznym, postępującym i potencjalnie śmiertelnym. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Na podstawie raportów z badań szacuje się, że w Polsce jest około 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu tj. około 2% populacji, zaś pijących szkodliwie od 2-2,5 mln osób. Większość ludzi spożywających alkohol robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń dla nich i dla osób z otoczenia. Występują one we wszystkich społeczeństwach. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarami i stylem spożywania napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.

Szkody powodowane przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu występują w wielu wymiarach:

- 1) jednostkowym (oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących),
- 2) społecznym (negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie etc.),
- 3) ekonomicznym (koszty: leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy etc.).

W diagnozowaniu uzależnienia uczestniczą zarówno lekarze psychiatry, psychologowie kliniczni jak i specjaliści psychoterapii uzależnień. Z osobami uzależnionymi pracuje się bardzo trudno. Uzmysłowanie im szkód, które powoduje u nich nadużywanie alkoholu,

wzbudzanie nadziei na zmianę i zmotywowanie ich do podjęcia leczenia to długi i mozolny proces. Podstawową metodą leczenia uzależnienia jest psychoterapia uzależnienia, która obejmuje zajęcia indywidualne oraz grupowe. Natomiast leczenie medyczne jest formą wspomagającą psychoterapię i nakierowaną na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu oraz leczeniem współwystępujących zaburzeń. Na ilość i częstotliwość picia mogą mieć wpływ czynniki społeczne. Należą do nich m.in. określony wzorzec spożywania alkoholu w danym środowisku, przekonań na temat jego wpływu na samopoczucie. Istotne znaczenie ma również cena alkoholu oraz jego dostępność w lokalnym środowisku.

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Czernica została oparta na badaniu źródeł zastanych takich jak dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, Sądu Rejonowego w Oławie i Komisariatu Policji we Wrocławiu oraz analizie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w 2015 roku w placówkach szkolnych i wśród mieszkańców gminy.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności inicjuje działania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, rozpatruje sprawy związane z procedurą zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, motywuje do podjęcia leczenia, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dokonuje kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2016r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 12 wniosków o zastosowanie procedury leczenia odwykowego (12 osób nadużywających alkoholu), w tym: 8 wniosków wpłynęło od członków rodziny osób nadużywających alkoholu, 3 wnioski od pracowników socjalnych, 1 od kuratora sądowego. W 2016 r. komisja wystosowała 42 zaproszenia do osób zgłaszanych do Komisji celem przeprowadzenia rozmów profilaktycznych i motywujących do dobrowolnego podjęcia leczenia. Zgodnie z kompetencją komisja skierowała 2 wnioski do Sądu Rodzinnego w Oławie o zobowiązanie osób nadużywających alkoholu do leczenia odwykowego, 4 osoby skierowała do Punktu Psychologicznego na konsultacje, 1 osoba została skierowana na dobrowolne badania w zakresie stopnia uzależnienia od alkoholu. W 2016r. Komisja wydała 13 postanowień zawierających pozytywne opinie do wniosków podmiotów ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Według danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w I półroczu 2016 r. z pomocy społecznej ogółem korzystało 163 rodziny (255 osób), w tym z powodu problemu alkoholowego 30 rodzin (49 osób), z powodu narkomanii 5 rodzin (7 osób) oraz

3 rodziny (9 osób), w których zdiagnozowano przemoc w rodzinie. W ocenie pracowników GOPS wiele rodzin i osób nie przyznaje się do problemu uzależnień i przemocy w rodzinie.

Poza udzielaniem pomocy pieniężnej czy w postaci rzeczowej tj. opała, żywności pracownicy socjalni ośrodka świadczyli pracę socjalną, poradnictwo, doradztwo. W ramach pracy socjalnej pracownicy ośrodka motywują osoby uzależnione i pijące szkodliwie do podjęcia leczenia, kontaktu ze specjalistami w Punkcie Konsultacyjnym, zawierają kontrakty socjalne oraz pomagają w podjęciu leczenia ustalając terminy z placówkami leczenia odwykowego na przyjęcie osób uzależnionych na oddział. Pracownicy socjalni w zakresie pomocy osobom i rodzinom osób uzależnionych współpracują ze specjalistami: psychologiem i terapeutą w punkcie.

3. Punkt Konsultacyjny

W Punkcie Konsultacyjnym udzielane są specjalistyczne porady i konsultacje w szczególności dla osób dotkniętych problemem uzależnień i współuzależnienia od alkoholu i narkotyków, osobom u których występuje przemoc w rodzinie oraz rodzinom u których występują problemy opiekuńczo wychowawcze. Porad i konsultacji udzielają prawnik i psycholog specjalista ds. uzależnień. W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie porad i konsultacji udzielają również Przewodnicząca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2016r. do dnia 30 czerwca radca prawny świadczący porady prawne w Punkcie udzielił ogółem 52 porady prawne, w tym 2 związane z uzależnieniem od alkoholu i narkomanii. Psycholog świadcząca pomoc psychologiczną udzieliła ogółem 156 porad psychologicznych, w tym 139 porad w zakresie uzależnień od alkoholu i narkomanii, 17 porad osobom współuzależnionym oraz 30 osób skierowano na leczenie odwykowe.

4. Grupa wsparcia AA

Od 1 lipca 2015r. w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej odbywają się spotkania grupy wsparcia osób zachowujących abstynencję od alkoholu. Grupę wsparcia prowadzi psycholog - terapeuta. Spotkania odbywają się raz w tygodniu. W zajęciach grupy, w roku 2015 uczestniczyło ogółem 14 osób. Natomiast w pierwszym półroczu 2016r. liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia wynosiła 5 osób.

5. Sąd Rejonowy w Olawie

Dane statystyczne uzyskane z Sądu za rok 2015 oraz od 1 stycznia do 30 czerwca 2016r. przedstawiają się następująco:

1. W sprawach dotyczących leczenia odwykowego. Na koniec roku 2015 (31.12.15r.) objęto leczeniem odwykowym 6 osób, w tym 5 spraw – leczenie w poradni odwykowej, 1 sprawa – leczenie zamknięte. W drugi kwartał roku 2016 objęto leczeniem 14 osób,

- w tym 6 spraw z roku poprzedniego i 8 spraw nowych (6 spraw – leczenie w poradni odwykowej oraz 2 sprawy – leczenie zamknięte).
2. Ilość osób przebywających na warunkowym przedterminowym zwolnieniu z dozorem kuratora. Do dnia 31.12.2015 objęto 6 osób dozorem kuratora, natomiast do dnia 30 czerwca 2016 dozorem kuratora objęto 5 osób.
 3. Ilość osób posiadających warunkowe zawieszenie kary z dozorem kuratora. W roku 2015 objęto 16 osób dozorowanych posiadających warunkowe zawieszenie kary, a w drugim kwartale roku 2016, 10 osób dozorowanych.
 4. Ilość spraw nieletnich poddanych nadzorowi kuratora w postępowaniu o czyn karalny bądź demoralizację:
 - a) na dzień 31.12.2015r. – 5 spraw,
 - b) do 30 czerwca 2016r. – 7 spraw.
 5. Ilość spraw opiekuńczych, w których ograniczono rodzicom wykonywanie władzy rodzicielskiej. Na dzień 31.12.2015r. było 16 spraw, w których ograniczono rodzicom wykonywanie władzy rodzicielskiej, w tym brak spraw, w których podstawą ograniczenia jest uzależnienie od alkoholu. Do 30 czerwca 2016r. toczy się 19 spraw, w tym brak jest spraw, w których podstawa ograniczenia jest uzależnienie od alkoholu.

6. Komisariat Policji Wrocław Osiedle

Liczba interwencji i kolizji drogowych spowodowanych przez osoby pod wpływem alkoholu. Dane statystyczne otrzymane z Policji:

	Rok 2015	od 1 stycznia do 30 czerwca 2016r.
Interwencje domowe, gdzie sprawca działał pod wpływem alkoholu/narkotyków	26	6
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – sprawcy awantur domowych	19	1
Kolizje drogowe spowodowane pod wpływem alkoholu/narkotyków	4	1

7. Placówki Wsparcia Dziennego

Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone w formie Środowiskowych Świetlic Profilaktycznych „Kuźnia” są placówkami dla dzieci w wieku od 5 do 18 lat zamieszkałych na terenie gminy, w szczególności dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemem uzależnień. Na mocy obowiązujących przepisów prowadzenie Placówek finansowane jest z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W Gminie Czernica funkcjonują cztery placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie środowiskowych świetlic profilaktycznych „Kuźnia”: w Czernicy, Kamieńcu Wrocławskim, Gajkowie i Ratowicach. Od czerwca br. w Chrzęstawie Wielkiej realizowany jest Program Opiekuńczo-Wychowawczy z elementami profilaktyki uzależnień. Program realizowany jest po przeprowadzeniu diagnozy środowiska lokalnego oraz na prośbę mieszkańców Chrzęstawy. Głównym zadaniem placówek jest tworzenie warunków rozwoju osobistego, zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki i wychowania, pomocy w nauce, organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zabawy, zajęć sportowych oraz pobudzanie i rozwój ich zainteresowań z uwzględnieniem programu profilaktycznego w zakresie uzależnień. Liczba dzieci zadeklarowanych do stałego uczestnictwa w zajęciach świetlicowych w 2016r. wynosiła 175 osób (o 139 deklaracji więcej jak w roku 2015). Inne dzieci niezdeklarowane korzystały nieregularnie.

Największy udział dzieci w świetlicach zaobserwowano w okresie ferii zimowych oraz wakacji. Należy zauważyć, że zwiększa się zainteresowanie oferowanym programem placówek wsparcia dziennego. W roku bieżącym odnotowano wzrost o 53% więcej dzieci wyrażających chęć uczestnictwa w zajęciach. W roku 2015 procent rodzin, które zadeklarowały chęć stałego uczestnictwa dzieci w zajęciach wynosiła 26%, natomiast w 2016r. jest to 79%.

8. Analiza wyników badań ankietowych

W grudniu 2015r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy przeprowadził badania ankietowe obejmujące dwie grupy: uczniów gimnazjów i dorosłych mieszkańców gminy Czernica.

W badaniu uczniów wzięło udział 109 osób, w tym 55 chłopców i 54 dziewcząt. Z przeprowadzonych badań wynika, że zdecydowana większość ankietowanej młodzieży spożywała już w swoim życiu alkohol, a pierwszy kontakt z alkoholem następował w przedziale pomiędzy 13 a 15 rokiem życia. Najczęściej badani spożywali alkohol w domu podczas uroczystości rodzinnych i było to głównie piwo. Największy procent młodych ludzi spożywa alkohol, ponieważ go lubi. Natomiast w kwestii narkotyków wynika, że przeważająca część badanych nie próbowała nigdy zażywać narkotyków. W przypadku kłopotów z nadużywaniem alkoholu i narkotyków młodzi respondenci szukaliby pomocy u rodziców i specjalistów. Na pytanie dotyczące zajęć profilaktycznych wskazali, że najskuteczniejszą formą zajęć byłyby rozmowy z osobami, którym udało się uwolnić od nałogu oraz warsztaty i zajęcia z terapeutami do spraw uzależnień.

Z danych uzyskanych podczas badań ankietowych wśród mieszkańców gminy wynika, że uzależnienie od alkoholu to jeden z najpoważniejszych problemów występujących w naszej gminie. W hierarchii problemów 32% ankietowanych wskazano na uzależnienie od alkoholu, 19% uzależnienie od komputerów, niepełnosprawność i bezrobocie po 11%, ubóstwo 10%, przemoc w rodzinie 10% i zażywanie narkotyków 3%. Znaczna część respondentów (85%) nie słyszała o sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, a 61% respondentów stwierdziła, że młodzież ma utrudniony dostęp do alkoholu.

Ponad $\frac{3}{4}$ ankietowanych wskazało Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucję, w której osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków mogą uzyskać pomoc. Natomiast 21% respondentów wymieniło inne placówki jak szkoła, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy oraz grupa AA.

9. Wnioski

Powyższe dane instytucji oraz wyniki analizy badań ankietowych pozwalają postawić diagnozę, że aktualnie występujące problemy alkoholowe i towarzyszące im negatywne zjawiska wymagają dalszych intensywnych, skoordynowanych i spójnych przedsięwzięć instytucji oraz społeczności lokalnej, zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych i innych zjawisk patologicznych oraz prowadzenia różnych form działań interwencyjnych i profilaktycznych, skierowanych do osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży, w celu zminimalizowania występowania problemów alkoholowych w ich dorosłym życiu.

Z obserwacji pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych specjalistów wynika, że w rodzinach, w których występuje nadużywanie alkoholu często pojawia się również przemoc w rodzinie oraz zaniedbywanie dzieci związane z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą ich rodziców. Stąd działania programu powinny być w szczególności skierowane na pomoc osobom uzależnionym w podjęciu leczenia, pomoc członkom rodzin osób uzależnionych, profilaktykę uzależnień oraz wsparcie dzieci, w szczególności z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

V. Adresaci programu

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Czernica, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od narkotyków i alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowiska zagrożonego uzależnieniem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym i narkomanii.

4. Rodziny w których występuje przemoc w rodzinie oraz niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.

VI. Cele i zadania programu

Strategicznym celem programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie występowania ryzykownych zachowań przez dzieci, młodzież i dorosłych, a także niwelowanie przemocy w rodzinie.

Zadania szczegółowe programu :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) Udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego, psychologicznego dla osób z problemem alkoholowym i problemem narkomanii.
- 2) Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego.
- 3) Udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomani, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Prowadzenie poradnictwa i udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występuje problem alkoholowy i narkomanii.
- 2) Udzielanie wsparcia psychologicznego dzieciom z rodzin, gdzie występuje problem z alkoholem i narkotykami.
- 3) Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu i narkotyków przez osoby najbliższe.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Edukacja publiczna społeczności lokalnej – działania informacyjne o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie.
- 2) Edukacja dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie szkół różnych form zajęć profilaktycznych.
- 3) Edukacja rodziców poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców.
- 4) Edukacja grup zawodowych poprzez organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, pedagogów, sprzedawców napojów alkoholowych.
- 5) Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo- wychowawczej i dożywianie dzieci uczęszczających na zajęcia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

- 1) Wspieranie środowisk abstynenckich zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny poprzez dofinansowanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymującym proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, aktywizujących w życiu społecznym.
- 2) Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji i stowarzyszeń mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych i narkomanii, promowaniem pozytywnych zachowań, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) Kontrola sprzedaży alkoholu poprzez działania kontrolne punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- 2) Występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach orzekanych w związku z naruszeniem art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

- 1) Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na rynku pracy poprzez kierowanie osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych.
- 2) Wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób pozostających bez zatrudnienia poprzez aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 3) Wspieranie działań aktywizacji społecznej i działań integracyjnych dla osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem poprzez świadczenie pracy socjalnej i zawarcie kontraktu socjalnego.

VII. Realizator programu

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernica na 2017r. jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy.

Realizator programu współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz policją, szkołą, sądem, służbą zdrowia, Zespołem Interdyscyplinarnym, organizacjami pozarządowymi, kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz innymi podmiotami zajmującymi się problematyką uzależnień.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 stanowi kontynuację oraz rozwój wcześniej prowadzonych w gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Program uzupełniono o zdobyte przez realizatora programu doświadczenia z realizacji poprzednich programów oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów. Wskazują one jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych.

Działania programu w szczególności obejmują:

- 1) prowadzenie placówek wsparcia dziennego i finansowanie wydatków związanych z ich działalnością,
- 2) obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz finansowanie:
 - badań przeprowadzonych przez biegłych sądowych psychologa i psychiatrę,
 - badań z wydaniem opinii psychologiczno- psychiatrycznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób skierowanych na badania przez GKRPA,
 - wynagrodzenia dla członków GKRPA za udział w pracach i posiedzeniach komisji w wysokości: przewodniczący komisji 25 % minimalnego wynagrodzenia, członkowie komisji 15 % minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2017r.,

- 3) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla mieszkańców gminy, zapewnienie pomocy terapeutycznej oraz prowadzenie grup wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 4) realizację programów profilaktycznych, w tym promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, a także rodziny, organizowanie zajęć, warsztatów, imprez integracyjnych,
- 5) prowadzenie kampanii w tym antyalkoholowej, antynikotynowej, antynarkotykowej itp.; wspieranie lokalnej ludności w organizowaniu szeregu działań mających na celu profilaktykę uzależnień, organizowanie gminnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych,
- 6) organizacja szkoleń i warsztatów dla nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, policjantów, członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych specjalistów i grup zawodowych w zakresie problematyki uzależnień i realizowanych zadań programu.

VIII. Finansowanie programu

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Gminy Czernica, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Planowane dochody na rok 2017 z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynoszą 210 000 zł.

IX. Sprawozdanie z realizacji programu

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Gminnego Programu będące integralną częścią rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostanie przedstawione Radzie Gminy Czernica przez kierownika ośrodka w terminie do 31 marca 2018 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY CZERNICA

Leszek Kusiak

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Gminy Czernica w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernica na 2017 rok

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Również na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, a realizacja zadań wskazanych w ustawie następuje w oparciu o gminny program przeciwdziałania narkomanii, który uchwała rada gminy.

Zarówno ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii zakłada, iż do zadań własnych gminy należy: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – stąd też tworzy się jeden program zakładający realizację ww. zadań wynikających z obu ustaw.

Realizatorem programu w myśl cytowanych wyżej przepisów jest ośrodek pomocy społecznej, inna jednostka wskazana w programie lub pełnomocnik powołany przez wójta gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wskazany w programie jako realizator jest jednostką merytorycznie przygotowaną do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania i profilaktyki uzależnień, posiada specjalistyczną wiedzę i doświadczenie w pracy z osobami dotkniętymi problemem uzależnień i przemocą w rodzinie. GOPS był realizatorem Gminnego Programu w roku 2015 od 1 lipca do 31.12.2015r. i obecnie realizuje Program na 2016r. GOPS sprawuje również nadzór merytoryczny nad działalnością czterech placówek wsparcia dziennego na terenie gminy, prowadzonych w formie profilaktycznych świetlic środowiskowych „Kuźnia”, które to uchwałą Nr XII/95/2015 Rady Gminy Czernica z dnia 12 października 2015r. z dniem 1 stycznia 2016r. zostały włączone w strukturę ośrodka. Należy dodać, że finansowanie placówek wsparcia dziennego jest elementem niniejszego programu. Ośrodek bazując na półtorarocznym doświadczeniu w organizowaniu funkcjonowania placówek, będzie kontynuował, rozszerzał oraz wprowadzał nowe posunięcia w działalności świetlic.

W programie została ujęta diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Czernica oparta na badaniu źródeł zastanych tj. danych statystycznych instytucji i podmiotów zajmujących się problematyką uzależnień oraz analizie wyników badań przeprowadzonych w grudniu 2015r. w grupie młodzieży gimnazjalnej oraz dorosłych mieszkańców gminy.

Środki na realizację programu pochodzą z opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W roku 2017 w budżecie gminy na realizację programu zaplanowana jest kwota 210 tyś. złotych.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjęcie programu na rok 2017 jest w pełni uzasadnione.

